

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARĖS
LAIMOS LIUCIJOS ANDRIKIENĖS**

Lietuvos Respublikos
Seimo valdybai

**KOMANDIRUOTĖS
ATASKAITA
2021 12 15
Vilnius**

Komandiruotės (kelionės) pagrindas	Seimo valdybos sprendimas
Kviečiančioji institucija	Europos Tarybos Parlamentinė Asamblėja
Komandiruotės (kelionės) vieta ir laikas	Paryžius, Prancūzijos Respublika 2021 m. gruodžio 6 d.
Komandiruotės (kelionės) tikslas	Dalyvauti Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos Politinių reikalų ir demokratijos komiteto posėdyje
Finansavimo šaltinis	Seimo lėšos
Įvykę renginiai, Susitikimai, nagrinėtos temos, aptarti klausimai	<p>Posėdyje įvyko klausymai pranešimo „The impact of Brexit on Human Rights on the island of Ireland“ tema, kuriuose dalyvavo Alyson Kilpatrick, Vyriausioji Šiaurės Airijos žmogaus teisių komisijos komisarė, bei Daithi O’Ceallaigh, Airijos Tarptautinių ir Europos reikalų instituto direktorius.</p> <p>Pranešimo „Strengthening the role of the Council of Europe as a cornerstone of the European political architecture“ klausymuose dalyvavo Europos Stabilumo iniciatyvos pirmininkas p. Gerard Klaus ir Stambulo politikos centro direktorius p. Fuat Keyman.</p> <p>G. Knaus įvardijo 4 svarbiausius reikalavimus, kuriuos besąlygiškai turi atitikti ET valstybės narės:</p> <ul style="list-style-type: none">❖ Europos žmogaus teisių teismo stiprinimas, EŽTT sprendimų įgyvendinimas; būtina aiškiai įvardinti šalis, kurios neįgyvendina EŽTT sprendimų (šiuo metu Rusija yra neįgyvendinusi 58 šio teismo sprendimų);❖ Šalys, kuriose yra politinių kalinių, negali būti ET narėmis (minėjo Navalno, Kawala atvejus);❖ ET valstybės narės negali toleruoti korupcijos (Azerbaidžano atvejis);❖ Labai svarbus vaidmuo tenka CPT (European Committee for the Prevention of Torture); demokratijoms nevalia pažeidinėti įstatymų. <p>Posėdyje įvyko klausymai tema „Geopolitics of the Mediterranean“, kuriuose dalyvavo Viduržemio strategijų studijų fondo generalinis direktorius</p>

Admirolas Pascal Asseur. Jis pažymėjo, kad pagrindinės regiono grėsmės kyla iš Rusijos, Kinijos ir Turkijos.

Pranešimo „Call for an inclusive national political process in Belarus“ autorius Kimmo Kiljunen pristatė siūlymą surengti klausymus 2022 m. ETPA sausio mėnesio plenarinės sesijos metu. Jo nuomone, į komiteto klausymus reikėtų pakviesti Baltarusijos valdžios (N. Karpovič, Baltarusijos Konstitucinio teismo pirmininko pavaduotoja) ir pilietinės visuomenės atstovus (P. Latuško, V. Cepkalo, A. Lebedko). K. Kiljunen akcentavo, kad dialogo su valdžia reikia. S. Cichanauskajai, kad ji jam ne kartą yra pareiškusi apie savo tikslą ir pasirengimą su Baltarusijos valdžios atstovais kalbėtis apie būsimą referendumą ir naujus prezidento rinkimus.

Todėl svarbiausi siūlomų klausymų tikslai – konstitucinės reformos aptarimas ir dialogo tarp valdžios ir opozicijos užtikrinimas.

Laima Andrikienė padėkojo pranešėjui už iniciatyvą ir pabrėžė, kad kaip taisyklė demokratinių valstybių atstovai tiki, kad dialogu galima išspręsti daugelį problemų. Bet kai kalbama apie Lukašenką ir jo režimą mes galime kartoti daugybę kartų, kad dialogas yra būtinas, kad esame atviri dialogui, bet turime pripažinti – Lukašenka nėra nusiteikęs dialogui. Mes esame tai išbandę daugybę kartų, bet jis nėra nusiteikęs atvirai diskutuoti apie procesus, laisvų ir teisingų rinkimų organizavimą. Todėl kyla logiškas klausimas, ką ketinate kviesti į siūlomus klausymus, kuriuos valdžios atstovus?

L. Andrikienė pritarė siūlymui surengti klausymus, bet pažymėjo, kad į juos būtina pakviesti S. Cichanauską ir kitus opozicijos atstovus, kurie pristatytų S. Cichanauskajos atstovų parengtą naują Konstitucijos projektą ir naują prezidento rinkimų įstatymo projektą. Taip pat turėtų būti pakviesti Venecijos Komisijos atstovai, kad pateiktų ekspertinius šių projektų vertinimus. O jei Baltarusijos režimas norėtų pradėti dialogą, pirmiausiai turėtų paleisti politinius kalinius.

Lenkijos senatorius B. Klich, Estijos parlamentaras R. Kaljulaid teigė, kad kviesdami režimo atstovus kalbėtis juos legitimuosime. Baltarusijos režimas kalba neapykantos kalba, todėl konstruktyvus dialogas nėra įmanomas. Jie pabrėžė, kad reikia remti aukas ir visais įmanomais būdais ginti ET vertybes.

Prancūzijos parlamentaras J. Maire, Belgijos parlamentaras G. L. Bouchez pabrėžė, kad kalbėtis ir palaikyti dialogą būtina.

Komitetas nusprendė 2022 m. sausio mėnesį surengti klausymus Baltarusijos konstitucinės reformos tema, kuriuose būtų pakviesti dalyvauti Venecijos Komisijos, Baltarusijos valdžios ir Baltarusijos opozicijos atstovai. Taip pat pranešėjui buvo pavesta išsiaiškinti galimybes surengti dar vienus klausymus plataus masto nacionalinio politinio proceso Baltarusijoje tema (Inclusive national political process), dalyvaujant Baltarusijos valdžios ir opozicijos atstovams, preliminari data – 2022 m. vasario mėnuo.

Be to, komiteto posėdyje buvo pristatyti ir aptarti šie pranešimai:

	Fostering healthy democracies in Europe; Protecting the pillars of democracy during health crises; Establishment of a „youth partner“ status with the Parliamentary Assembly.
--	---

Seimo narys

S. Audėkaitė
(parašas)

LAIMA ANDRIKIEŠĖ
(vardas ir pavardė)